

HUZUR KAVRAMININ TÜRKÇE BİLİM KAYNAKLARINDAKİ KONUMU

Nurgül Ergül Güvendi¹

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Yıldızeli Meslek Yüksek Okulu, Sivas.
Elmek: nurgulergul@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9473-1474

Özet

İnsan eylemleri, düşünce tarihinin önemli konularından biridir. Yaşamın anlamı, amacı gibi meselelerde, insan eylemlerinin temel dayanağı olan mutluluk ve iç huzur gibi olumlu duygular önemli bir yer tutar. Mutlu bir yaşamın temel koşulu iç huzurdur ve bu, felsefe, psikoloji, sosyoloji gibi disiplinlerin ortak noktalarından biridir. İnsan eylemlerinin nedenleri konusu mutluluk ve iç huzur olgusuyla kesişmektedir. Kavramlar ve kavramlara yüklenen anlamlar, iletişim bilimleri ve kişiler arası iletişimin de temel noktalarından biridir. Literatürde huzur olgusuyla ilgili birçok araştırma bulunmasına rağmen, bu araştırmaların kültürel ve toplumsal bağlamlarda geniş bir perspektifle ele alındığı çalışmalar oldukça kısıtlıdır. Bu nedenle, huzur kavramının bilimsel araştırmalara konu edildiği çalışmalar incelenmiştir. Araştırma verileri YÖKTEZ veri tabanından elde edilmiş olup doküman analizi ile tematik analiz yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Ulaşılan sonuçlar, edebi eserlerin duygulara verilen anlam ve toplumsal açıdan kavram anlam ilişkilerinin kurulması üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Huzur kavramı, Türk literatüründe Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Huzur" adlı eserinden geçmektedir ve bu durum, Türk kültüründe kavramlara atfedilen anlamlarda edebi eserlerin etkisini açıkça göstermektedir. Ayrıca bulgularımız bir kavramın kültürel konumunun anlaşılması için edebi eserlerin ve şahsiyetlerin önemine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel çalışmalar, Kültür ve toplum, İletişim sosyolojisi, Huzur kavramı.

THE POSITION OF THE CONCEPT OF 'PEACE OF MIND' IN TURKISH SCIENTIFIC SOURCES

Abstract

Human actions hold a significant place in the annals of thought throughout history. Positive emotions like happiness and inner peace, which underpin human actions and form the bedrock of life's meaning and purpose, carry substantial weight. Inner peace stands as a prerequisite for a fulfilling life and serves as a common thread across disciplines such as philosophy, psychology, and sociology. The exploration of the causes behind human actions intersects with the realms of happiness and inner peace. Moreover, concepts and their attributed meanings play pivotal roles in the realms of communication sciences and interpersonal interaction. Despite the abundance of studies on the concept of inner peace in literature, research that offers a broad perspective within cultural and social contexts remains limited. Hence, studies delving into the scientific investigation of the concept of inner peace have been scrutinized. Data for this research were sourced from the YÖKTEZ database and analyzed utilizing methods such as document analysis and thematic analysis. The findings suggest that literary works wield considerable influence over the interpretation of emotions and the establishment of concept-meaning relationships from a societal standpoint. In Turkish literature, the concept of inner peace finds its roots in the works of Ahmet Hamdi Tanpınar, particularly his piece "Huzur," underscoring the impact of literary works on the shaping of concepts within Turkish culture. Furthermore, our findings underscore the significance of literary works and prominent figures in comprehending the cultural significance of a concept.

Keywords: Cultural studies, Culture and society, Communication sociology, Concept of peace.

1. Giriş

Felsefe ve etik alanlarının temel sorularından biri, en yüksek iyinin ne olduğu sorusudur ve bu sorunun cevabı kişilere göre değişkenlik gösterebilir. Olaylara, bireylere ve zaman dilimlerine bağlı olarak değişen mutluluk kavramı, yaşamın odak noktası ve tüm insanların ortak arayışı olarak tanımlanır (Büyükdüvenci, 1993: 41). Bu kavram en genel hali ile “Anlık bir duruma bağlı olarak duyulan sevinç veya alınan zevk” olarak tanımlanmaktadır (URL-1). Birçok tanımda mutluluk kavramı, huzur kavramı ile ilişkilendirilerek öznel iyi oluş kavramının karşılığı olarak kullanılmaktadır. Öznel iyi oluş ise; psikolojik doyumun öznel hali ve olumlu anlamda ruh sağlığı olarak ifade edilmektedir (Deiner, 2001). Paul Watzlawick’ e göre mutlulukla ilgili çalışmalar, mutlu olmanın yolunu gösteren birtakım reçetelerdir (Watzlawick, 1995: 12). Mutluluk ve huzur duyguları, öznel olmaları nedeniyle birçok faktöre bağlıdır. Ayrıca bu olgu, kişiden kişiye, kültürden kültüre, zaman ve mekân gibi faktörlere bağlı olarak da farklılık göstermektedir (Diş, 2018: 29). Russel’a göre mutluluk, kısmen bireysel faktörlere, kısmen de dış faktörlere bağlıdır (Russel, 2016: 171-172).

Huzurlu bir yaşam inşa etmek ve sürdürmek insanların temel arzularından birisidir. Bu amacın ön koşulu ise iç huzurdur. İç huzuru olmayan bir kişinin mutlu ve huzurlu olması mümkün değildir. Olası hataların temel sebebi mutluluğun iç huzurdan bağımsız olarak düşünülmesi ve dışarıda aranmasıdır. Oysa gerçek mutluluk, farkındalık ve yerine getirilen sorumluluklar sonrasında hissedilen iç huzur duygusudur (Ersanlı, 2011: 105-107). Tüm bu tanımlar mutluluğun-iç huzuru- nun tek bir tanımı olmadığını ancak buna karşın, genel bir iyi olma halini ifade ettiğini göstermektedir. Bu noktada insanın gelişim sürecini etkileyen unsurlar oldukça önemlidir. Bireysel özellikler, aile, toplumsal yapı ve toplumsal yapının bir sonucu olan kültürel faktörler, insan eylemlerini belirleyen unsurlardır. Kültür, insanın evrimsel gelişimi sürecinde belirli yapılarla ilişkilendirilip, belli değerler ve anlam dünyaları sunarak, çok katmanlı bir yapı oluşturan bir olgudur. Bu yapı, insanın varoluşsal sürecinin tamamını oluşturduğu ve sürdürdüğü kültürel bir alanı temsil eder (Göçer, 2022: 22).

Yaşam felsefeleri, bireylerin yaşamlarını anlamlandırma çabalarının sonucudur (Kükker, 2021: 322). Yaşam felsefesini oluşturan değerler sistemi ise toplumsal yapının devamlılığını sağlayan önemli unsurlardır. Bu unsurlar zaman, mekân gibi koşullara göre değişiklik gösterir. Bu değişim bireylerin değerler dünyası için de geçerlidir (Balcı ve ark., 2010: 81-90).

Değerler, İnsan yaşamına rehberlik eden prensiplerdir (Muslu ve Aktı, 2022: 20). Değerler dünyasını oluşturan temel husus ise deneyimlerdir. İnsanlık tarihinin temel meydan okumalarından biri, huzur ve mutluluk arayışıdır. İnsan, bilişsel olgunluğa ulaştığı andan itibaren çeşitli yöntemlerle mutluluk ve huzur arayışında bulunur. Oxford güncel sözlüğüne göre huzur, insanın içsel olarak deneyimlediği rahatlama duygusu, içsel huzur, zihinsel dinginlik, rahatlama durumu, sakinlik ve çatışmazlık olarak tanımlanmaktadır (URL-2). İnsan yaşamı boyunca çeşitli duygular deneyimler. Bu duygular genellikle mutlu, nötr ve mutsuz olarak sınıflandırılabilir. Mutluluk (huzur) kapsamında, memnuniyet, heyecan ve başarı hissi gibi duygular yer alırken; mutsuzluk kapsamında ise korku, sinir, stres, nefret ve hayal kırıklığı gibi duygular bulunmaktadır (Fraser, 1971).

Mutluluk duygusu, bireyin öznel değerlendirmesine bağlı olarak belirlenen öznel bir kavramdır (Wright ve ark., 1970). Özetleyecek olursak huzur, rahat ve dingin olma durumunu ifade eder (Akduman ve Dünder, 2017). Bu tanıma göre, bireyin iç huzuru ve dinginliği kişisel iyilik halini ifade ederken; toplum içinde gelişim, huzur ve güven ise temel olarak sosyal ilişkilere dayanır. Bu durumun nedeni ise insanın özü gereği toplumsal bir varlık olmasıdır. Bir toplumun ortak inanç, değer ve tutumları, o toplumun kültürüdür. Kültürler, toplumların ihtiyaçlarından doğar. Bu nedenle bir toplumun kültürel değerleri, o toplumun temel ihtiyaçları, güdü ve değerlerinin ortaya konulması açısından oldukça önemli göstergelerdir. Her ne kadar bireysel bir edim olsa da huzur olgusunun toplumsal ve kültürel unsurlardan bağımsız düşünülmesi mümkün değildir. Bu çalışmada insanın kurgusal bir yaşam alanı olan kültürün, insanın temel arayışlarından birisi olan huzur arayışı ve huzur kavramına atfettiği anlam bağlamında araştırılmıştır. Araştırmanın temel kapsamı, Türk kültürü ve ulusal literatür (lisansüstü tez çalışmaları) olarak belirlenmiştir.

2. Yöntem

Bu çalışmada, verilerin toplanmasında literatür taraması yapılmış, analiz için ise doküman analizi ve tematik analiz yöntemleri tercih edilmiştir. Doküman analizi, araştırmanın odaklandığı konuyla ilgili çeşitli belgelerin belirli amaçlar ve temalar doğrultusunda incelenmesini ifade eder (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu yöntem, nitel araştırmalarda sıkça kullanılan ve araştırmacılar için önemli bilgi kaynaklarından biridir (Hoepfl, 1997). Doküman analizi, araştırılan olgular hakkında kapsamlı veri sağlar (Travers, 2001). Bu nedenle doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Tematik

analiz yöntemi ise araştırmacıların metin, belge ve veri gibi bilgileri sistemli ve detaylı bir şekilde incelemesine olanak tanır (Miles ve Huberman, 1994). Veriler, 07.09.2023 tarihinde YÖKTEZ Veri Tabanından elde edilmiştir. Gelişmiş tarama yöntemleri kullanılarak "huzur" ve/veya "huzur" anahtar kelimeleri üzerinde arama yapılmıştır. Ulaşılabilen en eski çalışma 1974, en yeni çalışma ise 2023 yılındadır. Bu tarihler arasında toplamda 65 lisansüstü çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırmanın temel kısıtı (huzur) anahtar kavramıdır. Diğer kısıt ise Türk Bilim kaynaklarıdır. Bilim kaynaklarına eklenmeyen yayınlar ise diğer kısıtlar içerisinde değerlendirilebilir. Bu veriler, lisansüstü tezlerin düzeyine, yapıldığı yıllara, konu, tema ve araştırma bağlamlarına göre analiz edilmiştir.

3. Bulgular

Yükseköğretim kurumlarında yapılan tez taramaları (YÖKTEZ) Çizelge 1’de sunulmuştur.

Çizelge 1. Düzeylerine Göre Lisansüstü Çalışmalar.

Tez Düzeyi	F	%
Yüksek Lisans	58	89.23
Doktora	6	9.23
Tıpta Uzmanlık	1	1.53
Toplam	65	100

Yükseköğretim kurumlarında yapılan tez taramaları (YÖKTEZ) verilerine göre ulusal literatürde mutluluk konulu toplam 65 lisansüstü çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan 58’i yüksek lisans, 6’sı doktora, 1 tanesi ise tıpta uzmanlık düzeyindedir. Çizelge 2’ Lisansüstü tezlerin yayınlandığı yıllar gösterilmiştir.

Buna göre huzur konulu lisansüstü araştırmaların ilki 1974 yılında yapılmıştır. Bu araştırmalar 2000 ve 2010 yılında görece artış göstermiş ancak asıl artış 2019 yılında yaşanmıştır. Toplam 65 çalışma en fazla yayın yapılan yıllara göre tasnif edildiğinde, bu yıllar sırası ile 2019, 2022, 2018, 2021 ve 2010 yıllarıdır. Çizelge 3’te huzur konulu lisansüstü çalışmaların farklı disiplinlere göre dağılımları gösterilmiştir.

Çizelge 3’e göre huzur konulu lisansüstü çalışmalar içerisinde en fazla araştırma yapılan bilim dalı (%26) Türk Dili ve Edebiyatı’dır. Bu alanı sırası ile (%7) İngiliz Dili ve Edebiyatı (%7) din, (%6) eğitim öğretim psikolojisi, (%6) sosyoloji, (%4) mimarlık, (%4) tarih, (%4) hemşirelik, (%4) spor, (%3) mütercim tercümanlık, (%3) Alman Dili ve Edebiyatı, (%3) hukuk, (%3) beslenme ve diyet, (%1) işletme, (%1) iletişim, (%1) batı dilleri ve edebiyatı, (%1) halk sağlığı, (%1) aile hekimliği, (%1) sosyal hizmetler ve psikiyatri ile (%1) biyomühendislik alanları takip etmektedir. Çizelge 4’te huzur konulu

lisansüstü çalışmaların (konu) temalarına göre detaylı analizi gösterilmiştir.

Çizelge 2. Lisansüstü Tezlerin Yayınlandığı Yıllar.

Konular	F	%
1974	1	1.53
1993	1	1.53
1996	1	1.53
2001	1	1.53
2002	1	1.53
2003	1	1.53
2004	1	1.53
2005	1	1.53
2006	1	1.53
2007	1	1.53
2008	1	1.53
2009	4	6.15
2010	4	6.15
2011	1	1.53
2012	2	3.07
2013	1	1.53
2014	2	3.07
2015	2	3.07
2016	2	3.07
2017	3	4.61
2018	6	9.23
2019	10	15.38
2020	3	4.61
2021	5	7.69
2022	7	10.76
Toplam	65	100

Çizelge 3. Huzur Konulu Lisansüstü Çalışmaların Farklı Bilim Dallarına Göre Analizi.

Konular	F	%
Türk Dili ve Edebiyatı	17	26.15
Din	5	7.69
İngiliz Dili ve Edebiyatı	5	7.69
Sosyoloji	4	6.15
Eğitim Öğretim Psikolojisi	4	6.15
Mimarlık	3	4.61
Dilbilim	3	4.61
Tarih	3	4.61
Hemşirelik Geriatri	3	4.61
Spor	3	4.61
Mütercim Tercümanlık	2	3.07
Alman Dili ve Edebiyatı	2	3.07
Hukuk	2	3.07
Beslenme ve Diyet	2	3.07
İletişim Bilimleri	1	1.53
Batı Dilleri ve Edebiyatı	1	1.53
İşletme	1	1.53
Aile Hekimliği	1	1.53
Halk Sağlığı	1	1.53
Sosyal Hizmetler Psikiyatrisi	1	1.53
Biyomühendislik	1	1.53
Toplam	65	100

Huzur konulu lisansüstü çalışmaların 28 tanesi %43 Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur isimli Romanının analizi ile ilgili çalışmalardır. Huzur kavramının, olgusal olarak ele alındığı 13 çalışma %20, Tanpınar'ın Huzur Romanı dışındaki edebi eserler 13 adet (%20), huzurevleri ile ilgili çalışmalar ise 11 adet (%16) olarak tespit edilmiştir. Çizelge 5'te temel bağlamı huzur kavramı olan çalışmaların detaylı analizi gösterilmiştir.

Çizelge 4. Huzur Konulu Lisansüstü Çalışmaların Tematik Analizi.

Konular	F	%
Ahmet Hamdi Tanpınar Huzur Romanı ile ilgili çalışmalar	28	43.07
Salt Huzur konulu (bağlamli) çalışmalar	13	20
İçerisinde huzur ismi geçen edebi eserlerin analizleri	13	20
Huzurevleri ile ilgili çalışmalar	11	16.92
Toplam	65	100

Temel bağlamı huzur olan lisansüstü çalışmalarda, siyasal dilde huzur söylemi, dinde huzur söylemi, iç huzur ile kişilerarası ilişkiler arasındaki ilişki, huzur bozma suçları, mesleki doyum ve örgütsel huzur ilişkileri, çocukluk dönemi huzur algısının bilişsel düzeyde etkileri, sağlık çalışanlarının psikolojik düzeyleri ile huzur ilişkisi, öz disiplin, azim yaşam doyumunu ile huzur arasındaki ilişkiler, spor ve huzur ilişkisi, üniversite öğrencilerinin umut düzeyleri, çocukluk dönemleri, kişisel özellikler, duygusal istismar, huzur anıları arasındaki ilişkiler ve yapılar da huzur kriterleri bağlamlarında söz konusu araştırmalara konu edilmiştir.

4. Tartışma ve Sonuçlar

Bu araştırmada Türk toplumunun huzur olgusuna bakış açısının ortaya konulması, huzur olgusunun kültürel ve toplumsal bağlamlarının araştırılması ve literatürde bu konuda yapılan çalışmalara yönelik genel bir çerçeve sunulması amaçlanmıştır. Bu amaçla lisansüstü çalışmalar incelenmiştir. Bulgulara göre Türkiye'de huzur konulu toplam 65 lisansüstü çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalardan 58'i yüksek lisans, 6'sı doktora, 1 tanesi ise tıpta uzmanlık düzeyindedir. Huzur konulu lisansüstü araştırmaların ilki 1974 yılında yapılmıştır. Bu araştırmalar 2000 ve 2010 yılında görece artış göstermiş ancak asıl artış 2019 yılında yaşanmıştır. 2022 yılı bu araştırmaların yaklaşık %11'lik kısmını oluşturmaktadır. Dikkat çeken bulgulardan birisi ise çalışmaların büyük bir kısmının yaklaşık %46 oranında Türk Dili ve Edebiyatı, İngiliz Dili ve Edebiyatı, Batı Dilleri, Alman Dili, Mütercim ve Tercümanlık gibi (Edebiyat ve Dil Bilimleri) alanlarında yapılmış olmasıdır.

Bu durumun temel nedeni, Tanpınar'ın Huzur Romanının Türk Edebiyatına olan etkileri olabilir. Ayrıca diğer (İngiliz Dili ve Edebiyatı) gibi alanlarda yapılan huzur konulu bilimsel çalışmalarda da benzer şekilde huzur isimli edebi eserlere (Erbakan, 2017; Başkale, 2021) odaklanılması, bu olasılığı güçlendirmektedir. Dinle ilgili huzur konulu araştırmalarda Kur'an'da huzur kavramının yeri ve konumuna odaklanılırken (Uçar, 2019); sosyoloji alanında yapılan huzur konulu araştırmalarda ise toplumsal yapılar, siyaset ve bireysel davranışlara (Baker, 1993) odaklanılmıştır.

Araştırmanın temel amacı huzur kavramının temel bağlam olarak ele alındığı (içerik, konu) çalışmaların ortaya konulmasıdır. Bu noktada salt huzur bağlamli araştırma sayısı toplam 13'tür. Bu sayı tüm araştırmaların %20'sini oluşturmaktadır. Bu araştırmaların yaklaşık %43 ünün Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Huzur' Romanı analizinden oluşması oldukça önemlidir. Literatürde huzur kavramının Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur romanı ile ilişkilendirildiği açıkça görülmektedir. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Huzur' adlı eserinin bu alandaki etkisi göz önünde bulundurulduğunda, bir kavramın önemli edebi figürler tarafından şekillendirilmesinin toplumsal ve kültürel etkilerini vurgulamak oldukça önemlidir. Bu sonuç, sanat eserlerinin toplum üzerindeki etkilerini açıkça göstermektedir. Elde edilen bulgulara göre, huzur kavramı siyasal, dini, psikolojik, kişisel ve sosyokültürel hususlarla ilişkilendirilmiştir. Ancak huzur konulu araştırmaların toplumsal ve kültürel etkilerine odaklanılan araştırmalar oldukça kısıtlıdır. Dikkat çeken diğer bir husus ise huzur kavramının temel dinamikleri, olumlu ve olumsuz bileşenleri, sosyokültürel baskılar gibi unsurların hiçbir lisansüstü düzeyde araştırılmamış olmasıdır.

Ayrıca literatürde huzur-huzursuzluk durumlarının sebep-sonuç ilişkilerinin incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca, öznel olan huzur duygusunun psikoloji, felsefe, kişilerarası iletişim, sosyoloji gibi bilim dallarında araştırılmamış olması da önemli bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Huzur ile hastalıkların nedenleri ve sonuçları bağlamında yapılan çalışmalar dışında, sağlık bilimleri alanında yapılan araştırmalar da oldukça kısıtlıdır. Bulgularımız, Türk kültüründe kavram ve duygu gibi önemli değerlerin anlamlandırılma sürecinde edebi eserlerin etkisini ortaya koyarken, insan yaşamının önemli unsurlarından biri olan huzur olgusunun temel bağlamlarının araştırılmadığını göstermektedir. Bu çalışmanın literatürdeki bu eksikliklerin görülmesi açısından katkı sunacağı düşünülmektedir.

Çizelge 5. Temel Bağlamı ‘Huzur Olgusu’ Olan Çalışmaların Detaylı Analizi.

No	Çalışma Adı	Yazar	Hazırladığı Üniversite
1	Siyasal dilde 'Huzur' söylemi İslam'da huzur söylem ve görüş	Ulus Baker	ODTÜ
2	İç huzurun kişiler arası huzur ve çatışmayı yönetme tarzları üzerine etkisi	Elanur Mazlumcu	Marmara Üniversitesi
3	Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu	Büşra Çalışgan	Akdeniz Üniversitesi
4	Üniversite öğrencilerinin ebeveyn kabul-ret algısı ve çocukluk dönemi mutluluk/huzur anılarının bilişsel çarpıtma düzeylerini yordamadaki rolü	Aycan Öztop Tuna	Ege Üniversitesi
5	Pandemi hastanesinde görev yapan sağlık çalışanlarının psikolojik dayanıklılık, huzur düzeyleri ve ilişkili faktörler	Refika Cansu Küçük Çelik	Yozgat Bozok Üniversitesi
6	Gençlerde Tanrı tasavvuru ve huzur ilişkisi (Aksaray Abdülhamid Han Fen Lisesi örneği)	Zeynep Güzel	Ankara Üniversitesi
7	Türk Ceza Kanunu'nda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu	Emre Dilek	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
8	Üniversite öğrencilerinin yaşamında öz-disiplin: Azim, yaşam doyumu ve huzur bağlamında karma bir araştırma	Zeynep Şimşir	Necmettin Erbakan Üniversitesi
9	Öğretmenlerde iş yeri arkadaşlığı, mesleki doyum ve örgütsel huzur ilişkisi	Büşra Bozanoğlu	İnönü Üniversitesi
10	Tenis sporuna yönelik egzersiz bağımlılığı ve huzur ilişkisi	Yaşar Birgönül	Balıkesir Üniversitesi
11	Hak Dini Kur'an Dili Tefsirinde Manevi Huzur	Dilek Uçar	Sakarya Üniversitesi
12	Üniversite öğrencilerinin özel yaşam alanları umut düzeyleri, çocukluk dönemi mutluluk ve huzur anıları, kişilik özellikleri ve algıladıkları duygusal istismar arasındaki ilişkinin incelenmesi	Züleyha Şakar	Uludağ Üniversitesi
13	Yapılarda huzur kriterlerinin incelenmesi	Melek Akgül	Fırat Üniversitesi

Kaynakça

- Akduman, G., Dündar, G., 2017. Çalışan mutluluğunun işe ilişkin duygusal iyilik algısı ile ilişkisi ve kuşaklar arasındaki farklılıkların incelenmesi. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 29-49.
- Baker, U., 1993. Peace Discourse in Political Language Peace, Discourse and Opinion İn Islam. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Danışman; Hasan Ünal Nalbantoğlu, Yüksek Lisans Tezi.
- Balcı, F., Yelken, A., T. Yanpar, 2010. İlköğretim öğretmenlerinin ‘değer’ kavramına yükledikleri anlamlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 81- 90.
- Başkale, N., 2021. Artık Huzur Yok ve Tanrı'nın Oku eserlerinde kimliği geri kazanma. Süleyman Demirel Üniversitesi, Danışman; Şule Özün, Yüksek lisans Tezi.
- Büyükdüvenci, S., 1993. Aristoteles'te Mutluluk Kavramı, *Felsefe Dünyası*, 9: 41-45.
- Diener, E., 2002. Very Happy People. *Psychological Science*, 81-84.
- Diş, S. B., 2018. Bir dayatma halini alan mutluluk talebi. *Temaşa Erciyes Üniversitesi Felsefe Bölümü Dergisi*, 8:27-42.
- Erbakan A., 2017. Chinua Achebe'nin Parçalanma, Tanrının Oku ve Artık Huzur Kok adlı Romanlarında zihnin sömürgeleştirilmesi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Danışman; Alev Karaduman, Yüksek Lisans Tezi.
- Ersanlı, E., 2011. Bireyin iç huzur kazanmasında cem törenlerinin etkisi. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 58 (Haziran 2011), 105-110.

- Fraser, J. M., 1971. *Psychology, General- Industrial- Social*. Pitman Publishing, ISBN: 0273412337, 383 page, London.
- Göçer, F., 2022. kültürün iletişimsel arketipleri olarak mitler ve sembollerin toplumsal büyü. üzerine bir. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 21-31.
- Hoepfi, M. C., 1997. Choosing qualitative research: a primer for technology education researchers. *Journal of Technology Education*, 9, 47-63.
- Kükrer, M., 2021. Minimalizm anlamlı bir yaşam mı? dünyada ve türkiye’de minimalist pratikler. *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 32:321-340
- Miles, M. B., Huberman, A. M., 1994. *Qualitative Data Analysis: A Methods Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. ISBN 10: 0803946538, 381 page, Hindistan.
- Muslu, F.E., Aktı, Ü., 2022. minimalist değerler ve yaşam pratikleri. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 22 (1), 18-37.
- Russell B., 2016. *Mutlu Olma Sanatı*. Çeviren; Yunus Sağlamtürk, Say Yayınları, ISBN: 9786050202403, 192 sayfa, Ankara.
- Travers, M., 2001. *Qualitative Research Through Case Studies*. SAGE Publications Ltd, ISBN: 9781446276273, 208 page, Australia.
- URL-1 Türk Dil Kurumu. 2023. Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr>, Ziyaret tarihi:03/05/2023.
- URL-2 Oxford Sözlüğü 2023. https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/oxford#google_vignette, Ziyaret tarihi:03/05/2023.
- Uçar, D., 2019. Hak Dini Kur’an Dili Tefsirinde Manevi Huzur. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Danışman; Gökhan Atmaca, Yüksek Lisans Tezi.
- Watzlawick, P., 1995. *Mutsuzluk Kılavuzu*. Çeviren; Veysel Atayman, Ayrıntı Yayınları, ISBN: 9755390472, 110 sayfa, İstanbul.
- Wright, D. S., Taylor, A., Davies, D. R., Sluckin, W., Lee, S. G. M. ve Reason, J. T., 1970. *Introducing Psychology, An Experimental Approach*, Penguin Books, ISBN: 0140804560, 736 page, England.
- Yıldırım, A., Şimşek H. 2005. sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri güncelleştirilmiş yükledikleri anlamlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39): 81-90.